

תכנית אסטרטגית – התמודדות עם נגיף הקורונה מעבר מעיר אדומה לירוקה- כפר סבא ספטמבר 2020

ישראל מצויה בעיצומו של "גל שני" ומשמעותי בהתמודדותה עם מגפת הקורונה. השבועות האחרונים מתאפיינים בעלייה מתמדת בשיעורי התחלואה, בהרחבת מספר המאושפזים והמונשמים ובהיקף הנפטרים מן הנגיף. מגמות אלו מחייבות תפנית מערכתית בהתמודדות עם המחלה, שבמרכזה עדכון תפיסת ההפעלה והאסטרטגיה של המאבק בנגיף, לצד שיפור תהליכי הטיפול הנוכחיים והטמעתם של כלים חדשים. מתוך כך, הוחלט על ידי ממשלת ישראל למנות את פרופ' רוני גמזו כפרויקטור לאומי לתכלול מערכתי של מאמצי המאבק בנגיף הקורונה.¹

הרשות המקומית היא אחת מאבני היסוד לטיפול בציבור בשעת חירום. זאת, בהתבסס על היכרות הרשות עם תושביה, עם מאפייניה הייחודיים ועם המוסדות והעסקים הפועלים בה. יחסי האמון בין הרשות לתושביה והיכולת להמשיך ולתחזק יחסי אמון אלה לצד מוטת השליטה הקצרה של הרשויות מייצרים יכולת אופרטיבית משמעותית לסייע בקטיעת שרשרת ההדבקה ובהגברת ההיענות הציבורית להנחיות. הורדת התחלואה באמצעות הפעלת כלי דיפרנציאלי לניהול המאבק בקורונה, ממדי נתונים מעודכנים, יצירת כללי התנהגות ומגבלות אחידים המותאמים למצב התחלואה ברמה המקומית, ותוך גיבוש כלי התערבות וסיוע, אלה הן הפעולות הנדרשות לביצוע להורדת התחלואה בעיר כפר סבא האדומה והפיכתה לירוקה. כפר סבא הוגדה לפי מודל הרמזור, בעיר אדומה ב- 26.9.2020

תקציר התכנית העירונית

עם הגל הראשון, נכתבה בעיר כפר סבא, **תכנית אב להתמודדות עם נגיף הקורונה**, הכוללת הנחות עבודה לתרחישים שונים. גיבוש "תכנית האב" שילב את כלי העבודה להתמודדות של עיר עם מצב חירום בריאותי לאומי ועולמי, בהמשך להנחיות משרדי הממשלה, ניתוח תפיסותיהם של בעלי עניין ביחס לחוסנה של העיר, והפעולות הנדרשות. התובנות המרכזיות שהופקו בכל אחד מהתחומים העירוניים, תוך מציאת ממשקים והשפעות הדדיות, מוצגות במסמך של תכנית האב להתמודדות עם נגיף הקורונה ברמה עירונית.

התכנית העירונית להתמודדות עם רמת התחלואה בעיר אדומה והורדתה לעיר ירוקה, מבוססת על עקרונות העבודה כפי שנכתבו בתכנית האב בתחילת המשבר, ובה צוותי עבודה ;

- ר' צוות ביטחון, חירום ובטיחות וממונה קורונה עירוני- מנהל אגף ביטחון, חירום ובטיחות- שי זייד
- ר' צוות תכנון תכנית האב- מנהלת אגף תכנון אסטרטגי ושיתופיות- אופירה מור מזרחי
- ר' צוות כ"א ושירות- מנהלת אגף משאבי אנוש והדרכה- אורית כרמי אוזן
- ר' צוות תכנון שכר ומדיניות החזרים - גזבר העירייה- צביקה דוידי
- ר' צוות תכנון חינוך- מנהל אגף החינוך- ד"ר אורי ארבל גנץ
- ר' צוות תכנון קהילה- מנהלת אגף קהילה וחברה- מירב הלפמן
- ר' צוות תכנון תקשורת- מנהלת מערך הדוברות- ליעד בראל- גיל
- ר' צוות תכנון אירועים- מנכ"ל החברה לתרבות ופנאי ומנהלת אגף התרבות- שרון פז
- ר' צוות תכנון מבודדים ואוכלוסיות בסיכון- מנהלת אגף שח"ק- רוזי נוימן

יעדי התכנית;

- א. הורדת מס' החולים הפעילים בעיר, תוך התחשבות בצורך הבריאותי והכלכלי של הציבור
- ב. קטיעה מהירה ויעילה של שרשראות ההדבקה
- ג. מניעת תחלואה

¹ מגן ישראל- התכנית הלאומית להתמודדות עם הקורונה

רקע;

תוכנית זו מאפשרת לצד הנחיות ארציות המתייחסות למרחק, עטית מסכה והתקהלויות, מתן הנחיות מותאמות לכל עיר אשר משפיעות על תפקודן של הרשויות המקומיות. כל זאת במטרה להוריד את רמת התחלואה ביישוב ולהחזיר את חיי התושבים למסלולם.
לאור הפרמטרים אשר קובעים את צבעה של הרשות ישנן פעולות מגוונות אשר הרשות נדרשת לעשות על מנת לשנות את דירוגה וביניהן: עידוד התושבים ליציאה לבדיקות, הגברת המודעות לבידוד, אכיפה יעילה וממוקדת ועוד.

1

הקמת צוותי עבודה ייעודיים;

א. **צוות קטיעת שרשראות הדבקה;** מטרתו צמצום זמן טיפול מזיהוי חולה מאומת ועד כניסתו וכל מי שבא איתו במגע לבידוד. הפעולות;

- מוקד טלפנים ליצירת קשר טלפוני למאומתים- מבודדים
- יצירת קשר עם בתי אבות
- תהליך אימות חולים במוסדות חינוך
- דיווח וטיפול בפניות תושבים על חולים מאומתים ומפרי בידוד

ב. **צוות קידום מנהיגות קהילתית;** פיתוח מנהיגות מקומית בשיתוף ארגוני מתנדבים, צח"ש, סיירת הורים, חמ"ל מתנדבים, בתי כנסת וכו' לקידום פעולות התערבות בקהילה לרתימת התושבים על הקפדה על ההנחיות ועצירת שרשרת ההדבקה

ג. **צוות סיוע לאוכלוסייה;** עם תחילת האירוע הוגדר מאמץ הסיוע לאוכלוסייה המאמץ המרכזי. על מנת לעמוד במשימה לאורך זמן, נדרשת יכולת ניהול הן למערך המתנדבים והן ללוגיסטיקה ובקרת המשימות. לאור האמור הופעל חמ"ל המתנדבים כסיוע למחלקת התנדבות וקהילה.

עיקרון נוסף ששימש כהנחת יסוד הוא צמצום האחריות של הגורם העיקרי הנושא בנטל, במקרה זה אגף שח"ק (שירותים חברתיים וקהילה) ולהשאיר לטיפולו אך ורק מה שאין תחליף לתחום התמחותו, להפוך אותו מספק ללקוח. במקרה זה הסרת כל המטלות הלוגיסטיות וניהול מערך המתנדבים מאגף שח"ק וניהול הנושאים באמצעות צוותים עירוניים ומערך המתנדבים. הפעולות;

- מוקד טלפנים ליצירת קשר עם אזרחים ותיקים
- הקמת קו חם
- סיוע ברכישה/שינוע תרופות/מזון וסלי מזון
- "אמץ שכני"- מיזם במסגרתו מתנדבות ומתנדבים מאמצים אזרחים ותיקים, משפחות יחידניות ותושבים עם מוגבלויות, על מנת לסייע להם לצלוח את ימי המשבר.

2

תהליכי ניטור, בקרה; הקמת תא שליטה והפעלת מסד נתונים;

א. הפעלת תא שליטה לניתוח מגמות של רמת התחלואה בעיר, לפי שכונות, בתי אבות, מוס"ח וכו'. ניתוח נתונים ויצירת תמונת מצב עירונית יומית של כלל הפעולות העירוניות

ב. איסוף נתונים; תחלואה, מוס"ח, קו חם, מוקדים טלפונים לתושבים, חלוקת מזון, תרופות, צורך בסיוע

ג. הפעלת מרכז שליטה עירוני-שיתוף פעולה בין כלל הגורמים (הרשות, פיקוד העורף, קופות החולים)

ד. [שקיפות הנתונים והמידע](#)

ה. הקמת מסד נתוני אזרחים ותיקים, מאומתים ומבודדים ליצירת קשר למתן סיוע וקטיעת שרשרת ההדבקה

3

קיום הערכות מצב;

מטרת הערכת המצב היא לגבש תמונת מצב יומית של מצב התחלואה בעיר, הצגת בעיות מרכזיות, סטטוס משימות שהתבצעו וגזירת משימות והנחיות להמשך. בהערכת המצב לוקחים חלק כל הגורמים המנהלים את המשבר מהמערכת העירונית וגורמי חוץ. ככלל תתבצע הערכת מצב יומית, למעט במקרים בהם יוחלט על תדירות אחרת. הערכת המצב תתנהל על פי תפיסת ההפעלה הרשותית, כאשר כל מנהל מציג את תמונת הנתונים, משמעויות, פערים, המלצות.

4

הגדלת כמות הבדיקות - תיאום מול גופי הבוזקים על הגדלת מכסות הבדיקות והגברת מודעות לבדיקות – לאור היות אחוז הבדיקות החיוביות מסך כלל הבדיקות אחד מבין הפרמטרים הקובעים את דירוגה וצבעה של הרשות ולאור ההנחה כי תושב מאומת מפר פחות בידוד למול תושבים אשר אינם ביצעו בדיקות, הגברת המודעות לבדיקות הינה קריטית ותאפשר להאט את קצב ההדבקה ולקטוע שרשראות הדבקה.

5

הסברה ורתימת התושבים;

- א. מערך הסברה אינטנסיבי עם מסרים ברורים וחדים - SMS / ווטסאפ, רשתות החברתיות וכל האמצעים האפשריים, קמפיין עירוני, תוך שימוש בקבוצות והפצה אורגנית
- ב. הסברה לבעלי חנויות, בעלי מסעדות, אולמות אירועים וכו'
- ג. קמפיין ממוקד לציבור הדתי על בסיס מאגרי המידע של נבחרי הציבור ותרבות תורנית בנוגע להנחיות בזמן התפילה
- ד. קמפיין לעידוד בדיקות בהמשך לאישור הגדלת המכסות

6

פיקוח ואכיפה;

הובלת חשיבה מעודכנת בתחום האכיפה והפיקוח, על מנת לשפר ולטייב את אפקט האכיפה על ההתנהגות הציבורית.

- א. קביעת מדיניות אכיפה ברורה מול תושבים ועסקים שלא עומדים בהנחיות. כולל סגירת מגרשים ופארקים, איתור התקהלויות
- ב. חגי תשרי, יום כיפור - דגשים בנוגע למתפללים, התקהלויות וכד'

מודל הרמזור;

תוכנית "הרמזור" מאפשרת התמודדות דיפרנציאלית עם התפשטות נגיף הקורונה בהתאם לנתוני תחלואה אזוריים, על בסיס מדדים אחידים, קבועים ושקופים. התוכנית מרכזת את כל הטיפול בשגרת החיים לצד הקורונה ומשלבת הנחיות ברמה הארצית והנחיות ברמה המקומית.

עבור כל רשות מקומית ניתן ציון משוקלל המורכב מהפרמטרים הבאים :

- א. שיעור החולים החדשים
- ב. % בדיקות חיוביות
- ג. קצב הכפלה
- הציון קובע את צבע הרשות, אשר ניתן לפרק זמן של שבועיים
- המדדים נבדקים מדי יום על מנת לבחון את השינוי הממוצע הנע על פני זמן .
- בתום השבועיים מתעדכנים צבעי הרשות על בסיס תפקוד.

המודל:

המודל מעודד ריבוי בדיקות בהינתן תחלואה:

- פקטור על משתנה שיעור הבדיקות החיוביות
 - משתנה החולים החדשים ממורמל ביחס לסטנדרט בדיקות ארצי
 - ירידה בצבע מתאפשרת רק אם לא הייתה ירידה משמעותית בבדיקות
- "הרמזור" מגדיר ארבעה מדריגי תחלואה והתמודדות עם נגיף הקורונה, שמסומנים בצבעים ירוק, צהוב, כתום ואדום. כל רשות מקומית תסווג בצבע לפי מדריגים אלו. סיווג בצבע ירוק מעיד על תחלואה נמוכה ומאפשר פעילות מותאמת, בעוד שסיווג אדום מעיד על תחלואה גבוהה ועל כן הטלת מגבלות התקהלות מחמירות יותר. צבע היישוב מבטא את מצב התחלואה ביישוב, וכתוצאה מכך את ההגבלות בתחום ההתקהלות והתפוסה המותרת במקומות ציבוריים ועסקיים. בהתאם לכך, נקבעות הפעולות שעל המדינה, הרשות המקומית ותושבי היישוב לעשות כדי להוריד את רמת התחלואה. הפעולות שיבוצעו במסגרת הרשות המקומית לשם תמיכה בשינוי והורדת מגמת התחלואה בתחומה, כוללים הגברת מאמצי בידוק ויכולת בידוד, הגדלת היקפי התשאול ואיתור המגעים, הגנה על אוכלוסיות בסיכון, ביצוע אכיפה אפקטיבית והסברה ממוקדת.

חישוב מצב התחלואה ביישוב יתפרסם לציבור אחת ליום, אולם שינוי סיווג וצבע היישוב יתבצע אחת לשבועיים לפי ממוצע הנתונים בשבוע האחרון, על-מנת לאפשר תקופת זמן מספקת לביצוע תהליכי שיפור ושינוי.

פעילות מינימלית*	פעילות מצומצמת*	פעילות מוגבלת*	פעילות מורחבת*	רמזור- מגבלות אזוריות
<p>מחוץ למבנה לא יותר מ- 20 איש</p> <p>בתוך מבנה לא יותר מ- 10 איש</p>	<p>מחוץ למבנה 40% תפוסה ולא יותר מ-50</p> <p>בתוך מבנה 20% תפוסה ולא יותר מ-25</p>	<p>מחוץ למבנה 60% תפוסה ולא יותר מ-100</p> <p>בתוך מבנה 40% תפוסה ולא יותר מ-50</p>	<p>מחוץ למבנה 80% תפוסה ולא יותר מ-250</p> <p>בתוך מבנה 60% תפוסה ולא יותר מ-100</p>	

השיטה;

1

זכייה באמון הציבור;

ההכרה בייחודיותה של כל מגפה ומגפה צריכה להיות אבן יסוד בקביעת כללי ההתנהלות הבריאותיים והציבוריים במגפת הקורונה הנוכחית וכי אי הוודאות על משך המגפה והיקפה, הנטייה לתגובת יתר על ידי פרטים וציבורים וסיכון מוסרי או לחילופין זלזול בהנחיות או חוסר אמון בקובעי המדיניות, רק מגבירים משמעותית את בעיות ההתמודדות במישור החברתי והכלכלי.²

2

הורדת אחוז התחלואה;

הינה קריטית על מנת לאפשר לתושבים ביטחון בריאותי ביישוב וחזרה לתפקוד מלא ככל שניתן.³ העלאת המודעות לחשיבות הבדיקות, במקביל לשמירה על הנחיות הבריאות. העלאת המודעות לחשיבות שמירה על בידוד מהמשפחה והחברים.

קטיעת שרשראות הדבקה בעזרת הגעה לכלל התושבים והבהרת הצורך בבידוד

הורדת התחלואה בעזרת שליטה מלאה בנתוני התחלואה ויצירת קשר עם מאומתים ומבודדים לטובת וידוא קיום הנחיות, ועידוד בדיקות לנדבקים פוטנציאלים ומיפוי סיוע נדרש – חומר/ נפשי ומתן מענה.

3

מיפוי נקודות מגע עם האזרח;

חולה מאומת או תושב בבידוד, שיודע כי הרשות מודעת למצבו, ישתף פעולה יותר עם הנחיות הרשות אחוז החולים החדשים לעשרת אלפים תושבים בשבוע האחרון וקצב גידול התחלואה בשבוע האחרון הינם קריטיים למיפוי לתחקור אפידמיולוגי לקטיעת שרשרת ההדבקה. הורדת אחוז התחלואה הינה קריטית ומשפיעה ישירות על דירוג היישוב בתוכנית הרמזור וכתוצאה מכך על חיי התושבים.

4

שקיפות והורדת אי ודאות;

ריכוז והנגשת המידע, יעול תהליכים, שקיפות ורתימה האזרח למהלך

5

יצירת פתרונות לטווח זמן שונים;

הערכות לשגרת חיים בנוכחות הנגיף עד סוף שנת 2021, לצד הערכות לטווחי זמני קצרים ובינוניים

² הקורונה; תחלואה, כלכלה ורפואה ציבורית- עובדות ומדיניות. עורכים: צבי אקשטיין, בנימין בנטל ודב שוורץ. יוני 2020

³ מגן ישראל- מודל הרמזור